

ÉRKEZETT 2026 JÚN 03./6568

Javaslat

„Kovácsné Osán Ágnes fazekas tevékenysége”

települési/tájegységi/ágazati¹

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Mertz Judit (név)

Mertz Judit

Mezőberény, 2026. május 12.
(P. H.)

¹ Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

Mezőberényi Polgármesteri Hivatal			
Iktatószám: T 1442-1	Melléklet: db		
Érkezett: 2026 JÚN 03.			
Előszám:	Utószám:	Előadó:	
		Gy-Gy	

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Mertz Judit
Mezőberény, 5650 Bartók Béla u. 7.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Mertz Judit
Levelezési cím: 5650 Mezőberény, Bartók B. u. 7.
Telefonszám: +36 20 3336970
E-mail cím: omjudit@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Kovácsné Osán Ágnes fazekas tevékenysége

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:²

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
amely nemzetiség:³
- ☐ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Kovácsné Osán Ágnes
Mezőberény, Báthory u. 38.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- ☒ települési ☐ tájegységi ☐ ágazati

amely értéktár neve: Mezőberényi Települési Értéktár Bizottság

² Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

³ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Kovácsné Osán Ágnes (Csenger, 1975. szeptember 3.) a dél-alföldi népi kerámiaművesség egyik aktív hagyományörző alkotója, aki munkásságában a hagyományos fazekasság technikai és motívumbeli örökségét a modern használati kultúrával ötvözi. Alkotói pályáját a népi kézművesség iránti korai érdeklődés határozta meg: már gyermekkorában vonzódott az agyag formálásához, a kézzel készített használati tárgyakhoz és a magyar népi ornamentika világához.

Tanulmányait Budapesten, a Kézműipari Szakképző és Szakmunkásképző Iskolában végezte, ahol kerámiaformázó szakképesítést szerzett. A szakma gyakorlását 1992-ben kezdte meg, azóta folyamatosan dolgozik fazekasként és kézműves oktatóként.

2006-ban férjével, Kovács Attila Mezőberénybe költözött. Közös műhelyükben a hagyományos fazekasság, a kerámiahasználati tárgyak készítése, valamint a cserépkályha- és kandallóépítés egyaránt fontos szerepet kap. Munkájukra jellemző a kézi előállítás elsődlegessége, a tradicionális technikák tisztelete és a funkcionális szemlélet.

Ágnes szakmai fejlődésében meghatározó állomást jelentett a Békés Megyei Népművészeti Egyesület képzési programja. 2010-ben népi játszóházvezetői végzettséget szerzett, majd 2012-ben fazekas, valamint népi játék- és kismesterségek oktatója képesítést is kapott. Pedagógiai tevékenysége különösen jelentős: rendszeresen tart népi játszóházakat, gyermekfoglalkozásokat és nyári kézműves táborokat, ahol a fiatalabb generáció számára adja tovább a hagyományos fazekasság alapjait.

Alkotásaiban a klasszikus magyar népi kerámia formavilága jelenik meg. Edényeit kézi korongozással készíti, díszítésükben ecsetes, írókás és karcolt technikákat alkalmaz. Munkáin gyakran feltűnnek az alföldi és tiszántúli fazekasközpontokra jellemző ornamentális elemek: stilizált virágmotívumok, inda- és levéldíszek, geometrikus kompozíciók. Különösen fontos számára, hogy a népművészeti motívumok ne csupán dekorációként jelenjenek meg, hanem a mai használati tárgykultúrában is élő funkciót kapjanak.

Műhelyük termékei elsősorban helyi és megyei kézműves vásárokon, népművészeti rendezvényeken és kulturális eseményeken jelennek meg. Tevékenységük szervesen kapcsolódik a Békés vármegyei hagyományörző közösségek munkájához, különösen a népi kézművesség és az élő népművészet továbbadásának területén.

A kortárs magyar fazekasságban olyan alkotói szemléletet képvisel, amely a hagyományos tudás továbbörökítését nem muzeális megőrzésként, hanem élő, mindennapi kultúraként értelmezi.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A munkásság kulturális és néprajzi háttere:

A magyar fazekasság a paraszti kultúra egyik legjelentősebb tárgyalkotó hagyománya. A Kárpát-medence fazekas központjai – például Mezőtúr, Hódmezővásárhely, Tiszafüred vagy Mezőcsát – évszázadokon át alakították ki sajátos forma- és motívumkincsüket. A népi kerámia nem pusztán használati tárgy volt, hanem a közösségi identitás hordozója is. A 20–21. század fordulójára a hagyományos fazekasság szerepe megváltozott: a tömegtermelés háttérbe szorította a mindennapi használatot, ugyanakkor felértékelődött a kézműves tárgyak kulturális és esztétikai jelentősége. A mai népi iparművészek és fazekasok – köztük Kovácsné Osán Ágnes – egyszerre tekinthetők hagyományörzőknek és kortárs alkotóknak.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

- Kresz Mária: Magyar fazekasművészet
A magyar népi kerámia egyik legfontosabb összefoglaló munkája.
- Csilléry Klára: A magyar népi kerámia
A magyar paraszti tárgykultúra és díszítőművészet részletes bemutatása.
- Balassa Iván – Ortutay Gyula: Magyar néprajz
A kézművességről és fazekasságról szóló fejezetek fontos háttérismeretet nyújtanak.
- Csupor István – Csuporné Angyal Zsuzsanna: A fazekasság díszítőművészete
Technikák, motívumkincs és regionális sajátosságok.
- Viga Gyula: Népi kézművesség Magyarországon
A hagyományos mesterségek társadalmi és kulturális szerepéről.

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

Mezőberényi Szlovákok Szervezete
Borgula Györgyné
elnöke
Mezőberény, Jeszenszky u. 21.
5650

AJÁNLÁS
Kovácsné Osán Ágnes fazekas

Kovácsné Osán Ágnes fazekas hosszú évek óta meghatározó szereplője Mezőberény kézműves és hagyományőrző közösségi életének. Munkásságával nemcsak a magyar népi fazekasság értékeit őrzi, hanem kiemelt figyelmet fordít a mezőberényi szlovákság tárgyi hagyományainak továbbéltesére is. Készít hagyományos szlovák motívumvilághoz kapcsolódó kerámia tárgyakat, többek között komatálat, házi áldást, kerámia butellát, szilkét és számos kisebb, a szlovák kultúrához kötődő fazekas terméket.

Tevékenysége túlmutat az alkotómunkán: rendszeres segítője a szlovák táboroknak, gyermekprogramoknak és közösségi rendezvényeknek, ahol türelemmel és szeretettel ismerteti meg a fiatal generációval az agyag formálásának örömét. Munkájával átadja az alkotás szeretetét, miközben tisztelettel ápolja és közvetíti a helyi szlovák hagyományokat és tradíciókat.

Kovácsné Osán Ágnes közösségépítő, hagyományőrző és értékteremtő tevékenysége méltó arra, hogy bekerüljön a helyi Értéktárba, hiszen munkássága Mezőberény kulturális örökségének fontos részét képezi.

Mezőberény, 2026. május 20.

Borgula György
Borgula Györgyné
elnök

Kovácsné Osán Ágnes
fazekas
Mezőberény

AJÁNLÁS

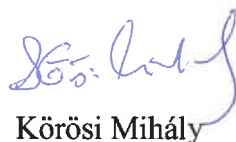
Kovácsné Osán Ágnes Mezőberény ismert és elismert fazekasa, aki több évtizede gazdagítja a város kulturális és kézműves életét. Munkáiban a hagyományos népi fazekasság értékeit ötvözi a mai használati kultúrával, miközben igényes, kézzel készített kerámia tárgyakat, városi ajándékokat és helyi értéket képviselő termékeket alkot.

Mezőberényben a népi kézművesség és a fazekasság hagyományai elsősorban a paraszti használati tárgykultúrában, valamint a település soknemzetiségű – magyar, szlovák és német – örökségében éltek tovább. Kovácsné Osán Ágnes munkássága ezt a hagyományvilágot erősíti és teszi a mai közösség számára is élővé. Különösen fontos szerepet vállal a mezőberényi szlovák hagyományok megőrzésében is, hiszen alkotásaiban gyakran jelennek meg a szlovák népi motívumok és hagyományos kerámiaformák.

Alkotásai rendszeresen megjelennek kiállításokon, kézműves vásárokon és értéktári bemutatókon, ahol méltó módon képviseli Mezőberény hagyományait. Kiemelkedő szerepet vállal a gyermekek kézműves nevelésében is: játszóházak, táborok és foglalkozások során szeretettel és türelemmel ismerteti meg a fiatal generációval az agyag szeretetét és az alkotás örömét.

Közösségi és hagyományőrző munkásságával, szakmai tudásával és példamutató tevékenységével méltó arra, hogy Mezőberény Települési Értéktárának része legyen.

Mezőberény, 2026. május 19.

Körösi Mihály

.....

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Kovácsné Osán Ágnes (Mezőberény, Báthory 38.sz alatti lakos) hozzájárulok, hogy a fényképeket, információkat, melyeket a „Kovácsné Osán Ágnes fazekas tevékenysége” települési értéktárba történő felvételéhez adatlap tartalmaz, a Mezőberényi Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az aktuális értéktár bizottság) az ide vonatkozó jogszabályok figyelembe vétele mellett szabadon felhasználhatja.

Hozzájárulok továbbá, hogy az érték valamely értéktárba történő felvétele esetén az értéktárak számára készített internetes oldalon és a Tv-csatornák által felvett, vágott anyagokban, valamint az értékeket bemutató reklámokban megjelenjen.

Mezőberény, 2026. május 12.

Kovácsné Osán Ágnes
Kovácsné Osán Ágnes